

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a, — dér' prenumeratiunile se priimescu in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu 8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre nnu triloniu 2 fi. éra pentru Strainetate: pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi. pre unu triloniu 2 fi. 50 cr. in v. a. Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte siodieniele si banii de prenumeratiune sunt de a se tramite la Redactiunea diurnalului: Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de linia, si 30 cr. tacse timbrale.

Partea oficiále.

Amu fostu venitu in perplexitate, cá-ci colaboratorulu nostru internu, dlu *Franciscu H. Longinu*, dupa lungele sele servitice ce le-a facutu fóiei pre cátu spiritualuinate, pe atátu si fisicaminte (in Vatiu), pe la inceputulu actualei luni ni-a valedisu, spre a se prepará pentru censur'a avocatiále. Ni-a promis in se pretiuitulu scu concersu si pe viitoriu ca colaboratore estraneni. Ca urmatoriu amu angagiata pre dlu *Basilin Ch. Fonanellu*. Astu-feliu suntemu érasí in positia, ca de "a-cile" in colo sa continuamu lucrurile nóstre regulatu. Dreptu ce invitámu pre On. publicu la prenumerare!

Redactiunea.

TELEGRAME.

Fiindu-cá lumea se ocupa acum'a ca deosebire de telegrame, de cari multumita jupanului Belsebubu (ce le tiene in arenda), cá avemu destule, încátu au ajunsu a fi afisiate nu numai pe paretii caselor ci si pe a cotetieloru: nenea "Gur'a Satului" inca a aflatu de bine a vi impartesi unele d'in cele multe, ce-i vinu cinstiei sele pe drotulu dela óle.

Alecsinatii, 10 Juliu, 1876. (Oficialu serbescu.) *Milanu* n'are mila de turci; pe unde ajunge — prepadesce. In castrulu serbescu facu pe o scara lunga, tare lunga, ca, dupa ce voru sterge pe turci depe faciea pamentului, sa se urce la luna, sa o hatiésca diosu, spre a o dripi in petióre. Nu are sa fia suferitu acelu semnu turcescu, neci pe firmentulu cereseu. Slav'a!

Nix, Niciu, ori **Nisiu**, 11. Juliu, 1876. (Oficialu turcescu.) De la inceperea resbelului totu mereu amu anuciatu, cá in urmarea invingeriloru ce le reportámu pe di ce merge, in fia-care di cadu 5000 serbi; ér' d'in partea nóstra neci unulu. Fiindu-cá inse armat'a serba a fostu de 100000. fiindu-cá resbelulu tiene dejá de 20 díle, si fiindu-cá pr'in urmarea dupa telegramele nóstre adi nu ar mai poté fi neci unu serbu contr'a nóstra, dér' fiindu-cá totu-si mai sunt multi, da pré multi inca, ca nu cum-va sa trecemu de mintiuosí in faciea lumii: reducemu numerulu serbiloru cadiuti de o camdata la 2500 numai pe di; ca astu-feliu totu sa mai remana cu cine sa ne batemu. — Alah bimberechet versen!

Belgradu. 12. Juliu, 1876. (particulariu.) Servienii tocmai punu la cale ultim'a trupa de reserva, spre a face cu ea o navala grósnica a-supr'a turciloru. Tóta tier'a spéra reusita splendida dela acést'a espeditia ponderósa. Si cu dreptu cuventu. Cá-ci acést'a espeditia are sa stee d'in o numerósa turma de porci grasí. Turciloru — dupa Coranulu loru — nu li este iertatu a se apropiá de porci; pr'in urmare voru fugi d'in aintea loru, mancandu pamentulu, ér' serbii voru invinge cu mestesiugu. Jivio!

Sof'a, (cu ochianulu), 13. Juliu, 1876. (dela corespodintele nostru particulariu.) D'in câte pone acum tóte conchidu, cá turcii voru alungá pre serbi d'in Serbi'a, éra serbii pribegindu pr'in Turci'a voru ocupá Constantinopolea. Si éca va fi lucrulu gat'a.

De pr'in lume. Duoi domni mari s'au pupatu unde-va. Óre care pupu va fi celu alu lui Iud'a?

Neoplant'a, 23. Juliu, 1876. Nenumerate familii serbesci se ducu in strainetate la scalda — de sange.

Bud'a, 8. Juliu, 1876. Fiindu-cá foculu d'in Turci'a ne cam pripesce si pre noi, domnii dela putere au pusu pre deputatulu serbu *Mileticiu* (in ciud'a mandatului) la recóre, sa nu se palésca cum-va. Frumósa ingrigire parintiésca.

Bucuresci, 10. Juliu, 1876. Dupa ce faciea Romaniei e ca unu capu cu gur'a deschisa, ce ar dori sa imbuce ce-va, — s'a notificatu Turciei, sa-i dee o bucatura de buna voia; la d'in contra se va pune si ea pe hoitu.

Telegrame mai próspete.

1. **Constan d'in Uplea**: Dunarea, la intrarea ei in marea négra, s'a aprinsu si arde cu facara alba.

2. **Pute-a-pesce**: Ungurii si-au bagatu capulu in — detorii, ca nu cum-va, venindu foculu pe apa Dunarei pana la ei, sa li arda parciunii, cei ce sémana cu cód'a ratioiului.

3. **Rim'a**: Pap'a s'a facutu papistasiu.

4. **Be-ce**: A n-dra ce si-a taiatu nasulu, ca nu cum-va mai mergendu la vre-o conferentia sa i-lu mance éra rusínea.

5. **Ber-lána**: Câte 2 marco (pe latinia — Bismarck) striga "tolvaj", cá vine lun'a in care pisica muscele, si nu va poté dormi seraculu in pace.

6. *Pentru-póle*: Golu-la-céfa canta Turciei „In veci pomenirea ei!

7. *Ar-ada*: Cucu, ispravniculu vladicescu, in vederea indelungatelor sale servitii basericesci, are prospecte sa fia alesu — secretariu consistoriale.

Telegramulu celu mai nou.

Ving'a: 15. Iuliu, 1876. deminéti'a la 4. óre. Bulgarii nostri, mici cu mari, odihniti bine, s'au re-scolatu, si — prevediuti cu topóre, securi, furci, palanci, greble de feru, cutíte, cóse si mai cu altele — au pornitu in trupe mari — — — — la lucrulu de campu.

Telegrame ce nu potu fi demintite.

Moscv'a: Mai multe cocóne musculitie, musce, si muscóie chiaru si-iau drumulu spre Belgradu, si voru a se asediá in spitale pe lunga raniti. A sa fia hazu!

Cand'i'a: Fiindu-cà serbii pentru acestu resboiu au trebuintia de multe câte tóte, in buna sperantia se ducu sa si le procure la — greci.

Rugatiunea de septemana.

„Mantuire a tramisu Domnulu poporului seu; santu si infricosiatu e numele lui“

Pe rêvasiu.

Se vorbesce, pela Pute-a-pesce, cà nu multu trebuesce, pone se vedesce, cà honvedímea pornesce, unde se poftesce, sa se lupte barbatesce, si a-poi sa se supuna orbesce, la acelu ce biruesce.

A-poi se cetesce, ungresce, cà Turci'a biruesce, si pe serbu mi-lu sdobesce, de in veci nu se mai trediesce; dér eu me temu cà mintiesce, acelu ce tiparesce, numai ungresce, o astu feliu de veste, ce servesce si tientesce, de mai liniştesce, pe domnii d'in Pute-a-pesce.

Caliculu.

Sum calicu ca vai de mine,
N'am nemicu de asceptatu,
Càci speranti'a de v'runu bine,
Dela min' s'a departatu.
Ce sa facu
Déca-su seracu?

Sum calicu ca celu ce n'are,
Nice vétra nice focu,
Nici prospecte de 'ndreptare,
Cà-su de totu fora norocu.
Ce sa facu
Déca-su seracu?

Sum calicu ca celu ce 'n lume,
Ratacesce ne'ncetatu,
Insultandu-si alu seu nume,
Si-acelui ce l'a creatu.
Ce sa facu
Déca-su seracu?

Sum calicu ca cersitoriulu,
Ce-si aduna hran'a sa,
Radiemandu la toti ustforulu,
Pone capeta-o par'a.
Ce sa facu
Déca-su seracu?

Sum calicu si n'am pre nime,
Sa me póta ajutá,
Si-a mea sórte cu crudíme,
Nu 'ncetéza-a me grasá.
Ce sa facu
Déca-su seracu?

Sum calicu, vai ce voi face.
Càci in séma nu-su bagatu,
Nimeni de mine-i place.
Déca nu-su si eu bogatu.
Ce sa facu
Déca-su seracu?

Sum calicu ca celu ce 'n tóte,
N'are sporiulu celu mai micu,
Ci se tiene cum se póte,
Ca copilulu celu calicu.
N'am deci déra ce sa facu,
Cà-su unu copilasiu seracu.

. . . . u.

Corespondintie.

I.

D'in Bèzèiesiu.

Dulcele meu mosiu Mitre!

Tu scii pré bine, càtu am fostu eu de tónta atunci... candu sídeamu si noi — ca ómenii — la o-l-alta; si deci déra sciu, cà te vei minuná peste mesura — intielegendu, cà acum si eu m'am istetitu si ocósitu

Dér ca sa nu cadu in bóla — de spaima: a-poi éca, me portu a-ti luminá firea. . . . Tu scii, cà tatii patriei nóstre (ungurii) indetorara pr'in lege pre parintii nostri a-si dá copilasii, copiii si copilocii la scóla (?) — No déra! Fiindu-cà neci candu me vediu Ddieu si pre mine cu Nutiuculu nostru, — inca n'am fostu de cincispredece ani, — asié déra — trebuí sa mergu si eu, cu elu asié la scóla, inse nu ca sa invetie elu, ci eu; cà-ci puiutiulu de elu éra inca atunci numai càtu pumnulu si sugea. . . .

Dér pone auscultai eu de lege, Ddieu me facu éra fore baiatu. Macar càtu éra de mundrutiu, de placutu!

Dér neci habara! cà si síe, tu n'ai voitu sa scii de mine si de baiatielulu meu.

Eu inse sum acum barem procopsita. In satulu nostru, á, — neci giuru impregiurulu lui, in nóue tieri nu mai affii ca mine!

Am de tóte, câte trebuescu numai unei nevestutie tenere, ca mine — ca sa fia de toti placuta si iubita. Numai barbatielu n'am inca. Nu; — cà-ci cu tine me tienu mai ca fore barbatu, fiindu-cà tu de multu ai pro-ditu, si m'ai lasatu — in lume. Ia te séma, Mitrule draga, cà eu m'am si ingrasiatu, de candu nu ne mai vedemu!

Multiamesce lui badea „Gur'a Satului“, si lui Ddieu, cà-lu mai tiene in lume (de-lu batu, incéla si-lu urescu altii), cà altu-cum pone-e lumea si dovéculu nu mai dadeai facie cu mine. No, éca cum s'ar fi intemplatu acést'a:

Mosfulu meu, ia bine a-minte!

Dupa ce o capiātu tóta vit'i'a serbésca sí s'a sculatú pre turcu, ca gascele pe porculu adormitu; dupa ce pre „cei trei crai“ (nu dela resaritu) ii tiene Europ'a in spate, ca globulu (cel'a) — sant'a treime (Vedi icón'a); dupa ce nevoi'a e sí la capu sí la petióre, sí la spate, sí la fóle la biét'a sí serantóc'a nóstra tierisíóra, cauta sà lasamu pre parintii nostrii mosneci a-casa sà crepe de lipse, ér noi sà ne potopimu intr'altu locu de focu sí para: a-poi s'a otaritu aspru, Dómne aspru, ca sí noi femeile sà fimu hon-vede. Sí pr'in urmare sí eu am fostu poftita (ordinata dóra?) la varmegia, ca sà me caute — mi sí rusíne a spune — la trupu, cà óre buna así fi, ori ba. . .? sí a-poi sà me indese sí pre mine in cióreci rosii — rupti in genunchi sí dosu, — cu bocónce fore talpa séu caputa, — cu unu cuventu: sà me inepitíesca de honvéda. . .

Dér eu. . . (O, sà fii tu de facie, Mitru meu, ti-s'ar totu spintecá anim'a, ti-s'ar totu sfredeli sufletulu de plansulu sí tenguirea mea!) . . . dér eu, fiindu-cà mi la luatu Ddiéu zabléculu, de atunci m'am cam incalatu, sí cum ti-disei — m'am iscusitu bine — sciu bine, cà nu voru face multu cioroboru, ci me voru tramite d'a dreptulu la fórfeci. . . .

Deci necesita de amorulu acest'a, parandai pre toti fiscalii crestini, cà dóra me voru ajutá. Inse neci ei n'au lécu la asié ceva.

Deci in urma o luai pe petioru sí eu, càtu acum' sufletu de omu — a-fore de sufletielulu badei „Gurei Satului“ — nu va mai dá de urm'a mea. Eu d'icu numai asié; dér aceea sí tu o scii: cà sí „ce nu se vede“ inca „se aude;“ asié déra sí pre mine — mai tardiu, séu mai de vreme, dér nesmintitu, sí-voru pune ghiar'a. . .

Aceea ti-o potu spune, cà déca tu esci in Turci'a — a-poi sí eu sum aprópe de Serbi'a. . . .

Dér' rogu-te, ai grige de tine, cà Turci'a sí Serbi'a e plina de nevoi'a cea mai rea pe lume, — nucum-va sà te afe sí pre tine, cà a-poi Ddiéu, séu draculu, sà me faca fora tine!

Te salutezu sí dorescu!

Ér aci in códa sà-ti horescu un'a ca

Respunsulu Ravecei

la

Epistól'a

lui

Cocosíu Mitru.

d'in tíer'a turcésca.

Maic'a de m'ar fi facutu,
Fore capu — candu m'a nascutu; --
Séu sà me fi aruncatu
In baltóc'a d'unga satu,
Cà-ci de candu m'am desceptatu,
Neci unu bine n'am gustatu;
De candu ochii mi-am deschísu,
Sum sí-am fostu lumei de risu!
Auleo Dómne,
Moru de fóme!
Vina ciuma,
Vina dù-me. . !
Vina
Plina
Cu veninu,
Sí mi-lu tórna 'n alu meu sinu!

Candu eram sburaturita,
Me tredii indragostita
Intr'unu june frumosielu
Mundru, — dér mare catielu.
Cu acestu omu dragu, frumosu
— Dupa unu goronu tufosu —
Iute m'am sí cununatu,
Déra reu m'am incelatu.

Barbatiele,
Ah! catiele,
Tu d'in lume
Faci la glume
Pline
Bine

Totu cu doru,
— Pune ce eu stau sà moru!

Tu, barbate, fire-ai ciuha,
Pe capu s' aibi pene de buha,
Nasulu sà ti-se lungésca,
Ca cód'a pipei turcésca;
Sà aibi ochi de plumbu de-adíeu,
Crésca-ti capulu càtu la smeu;
Gur'a sà ti-se largésca,
Ca la siatr'a tiganésca;
S'ai petióre,
Ca la cióre;
Ér mani lungi ca
Codorisc'a! . . .

Usce

Pusce

Turcii 'n tine — —

De me vei lasá pre mine!

Eu 'ti juru pe conciulu meu,
Cà, de sí te tienu omu reu,
Totusi te iubescu, sí dóra
Dorulu teu me sí omóra.
Vina déra, déca poti,
Lasa turci, lasa-i pre toti;
Vin' sà te tiucu in obradíu —
Stringendu-te de grumadiu;
Cà adi-mane
O sà mane
Dupa mine
Pe nescine
Pist'a,
Est'a,
Sí me duce —
Ca in veciu, elu sà me tiuce. . .

A ta:

Ravecutia, m. p.

II.

Scrisórea lui Mileticiu càtra „Gur'a Satului.“

Pute-a-pesce, lun'a cailoru, anulu
mintiuniloru.

Brato „Gur'a Satului!“

Faina mi-sí este mintea sí intieptiunea ungu-
résca, mi-sí vide cum s'au ingrigitu diplomati'a de
mine, slava duhului sí glagovenii lui Calu-mare Tusalo-

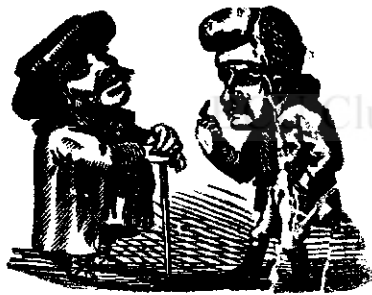
viciu, că me puse în asigurantia deplina. Mi-sî spunu dreptu, că m'am tare spariatu candu au venitu la mine să-me prinda, chiaru atunci eram gatitu să me ducu sî să me luptu în contra paganului de turcu. A-poi tóte lucrurile mele de pana aci, Bog da prosti, mi-au succesu bine, déra ast'a erá perirea mea, căci sî celu d'în urma turcu scie fórte bine, că eu înca am vina mare la declararea resbelului, ba sî despre aceea sunt convinsi, că eu l'am dechiaratu mai înainte cu 24 óre de càtu Milanu, a-poi de buna séma, că sî ei mai 'nainte de tóte pre mine amblau să me prinda, sî să me pérda, sî numai a-poi să continue resboiulu; va să dica perirea mea erá sigura.

Déra de dieci de ori Bog da prosti sî slava fratiloru ce m'au pusu în sigurantia, căci s'au in-grigitu bine de mine.

Eu brato mi-sî scrisu ast'a, déra te rogu, nu cum-va să-o spuni la cine-va, că-a-poi me temu că se voru tredî sî, séu *me voru face scapatu*, séu sci-endu ei bine, că eu nu me potu retienè să nu me ducu la lupta. *me voru slobodî*, sî a-poi cum am mai dísu — de mine e s' Bbogom!

Dr. Svetozaru Mileticiu, m. p.

TAND'A SÍ MAND'A.

T. Ce-i cu tine, frate Mando, pare că-ti fragmenti creerii? Nu mi-ai spune sî mie d'în ce pricina?

M. D'apoi cum să nu. Me totu socotescu, că d'în ce mari pricină luminosulu dilecteru alu gimnasiului rom. din Braşieu a tienutu cu atât'a însufletire toastu, séu vorbe de lauda pentru guvernulu mag. d'în Pest'a lui Pist'a la banchetulu Mitru-pirlitului?

T. Neci nu me miru de tine. Se vede, că tu n'ai suptu diplomati'a fraternistiloru d'în Braşieu. Pricin'a éca-o: Straluciulu dilecteru a prémariu guvernulu mag. pentru că acest'a a încercatu a taiá vinele de esistentia a gimnasiului, în a càruia frunte sta chiaru acelu dilecteru frumosu. . . .

T. A-poi atunci'a, Dieu, e paguba de ce e paguba; dér mai cu séma de aceea, că a vorbitu de acelea cu cuvinte romanesci. . . .

M. D'altmintrea dà-i pace. Totu binele are sî câte unu reu. Branz'a e buna, dér e în burdufu de — harapu.

T. Amin!

T. Frate Mando! ce mai dici de batai'a de adi?

M. Nu sciu Dieu ce să dícu, destulu că pre-cum vorbescu foile nósre oficióse de statu, serbii pre totu loculu capeta bataia, sî cadu ca plói'a.

T. Lasa frate nu te luá dupa foile de acum, căci sî ele asîe canta pre cum li-ar placè să fia.

M. Insedar frate, că eu totusî eugetu, că la serbi e cam sucita tréb'a.

T. Déra! d'apoi nu poti tu face calculu? că déca ar fi tóte drepte câte le dícu foile, atunci nu numai pe teritoriulu Turciei, déra pe tóta supr'a facíea pamentului nu ai mai potea vedè neci unu petioru de serbu.

TRÉNC'A SÍ FLÉNC'A.

T. Ce cugeti sora draga, óre cum să se sversiéscá resbelulu acest'a?

Fl. Nu sciu Dieu eu, nu mai atât'a sciu, că ori sî cum se va sversî, déra de noi me temu că totu reu va fi.

T. Cum asîe?

Fl. A-poi éca asîe: că déca va învinge turculu, pe seracele nósre sorori d'în Serbi'a de-a-buna séma le va înrolá în harem, éra de va perde: haremurile turcesci tóte se voru disolvá, sî fetele d'în ele voru porní în tiér'a nóstra, sî a-poi ce mai scii, óre Tand'a sî Mand'a nu voru capetá voia să ne parasésca sî să se iaie dupa neravurile turcesci?!

Pescii nostri.

Erá caldura mare sî seceta nespusa,
Sî ap'a d'în mocirle secase sî scadiuse;
Sî secet'a de locu nu voi să mai incete,
De pescii sî pescutii erau p'ací de sete
Sà-sî dèe sufletielulu secu sî neudatu
Pamentului, de sóre storsu, sî totu uscatu.
In fric'a loru grozava de a morí pe secu,
Minune! — — — — —

Pescii sî pescutii inceptu sî se întrecu
In vorbe de rogare sî chiaru fagaduiuri.
Cu fapte de folóse de multe mari mariri.
Sî mila s'a facutu cu pescii svercoliti. —
Sî-acum'a stau în balta, în apa hodíniti;
Beu la apa buna, sugu aeru curatu,
Ér vorbele mundre tóte le-au uitatu,
Cà-ci pescele nu póte să scótia vre unu graiu
Mai alesu candu vede, că éra e în raiu. . . .

Déra d'oru ajunge éra la nevoi,
Nu sciu fi va mila, fi voru éra ploii.

Piticotu.

Càrtiariulu satului.

Lui P. H. C. în *Buziéscu*: Scrii bine. Ai idei. Ai să te faci. Continua numai! — Ti eeru adres'a sigura, că să-ti potu tramite diurnalulu, ea unu colaboratore estraneu. — Nu sciu déca „Cocosiu Mitru" reflectéza la DTA, ori nu. Este inse unu personagiu bine nimeritu, care vi póte dá materia de ajunsu pentru amenduoi. La revvedere!